



SPESIALENHETEN FOR POLITISAKER

PÅTALEVEDTAK

Dok. nr. 17

SAK NR 10965485 142/16-123

MELDING FRA SØR-VEST POLITIDISTRIKT OM VÅDESKUDD VED TIME LENSMANNSKONTOR

Anmeldelsen

Den 2. mars 2016 mottok Spesialenheten melding fra Sør-Vest politidistrikt om at et skudd var gått av fra et tjenestevåpen ved Time lensmannskontor tirsdag 1. mars 2016 ca. kl. 23:30. Skuddet hadde gått av i forbindelse med klargjøring av MP5 etter at våpenet hadde vært på service. Det oppsto ikke personskade.

Spesialenhetens etterforskning

Utstysrommet og tilstøtende rom ble sikret av kriminalteknikere fra politidistriktet. Det er utarbeidet rapport om åstedsundersøkelse samt illustrasjonsmappe.

Politibetjent A er avhørt med status som mistenkt.

Spesialenheten har fra Sør-Vest politidistrikt mottatt utskrift fra politiets politioperative register for hendelsen samt rapport om uønsket hendelse.

Spesialenheten har innhentet Sør-Vest politidistrikts Spesialinstruks for forvaltning av politidistriktets tjenestevåpen og ammunisjon – fremskutt lagring, og Politidirektoratets rundskriv 2013/13: ”Direktiv for forvaltning av politiets tjenestevåpen og ammunisjon”.

Nærmere om saken

Politibetjent A hadde vakt natt til 2. mars 2016, og vakten startet 1. mars kl. 23:00. Hun har forklart at hun ble uteksaminert fra Politihøgskolen i 2014. Hun er IP4-godkjent, godkjent for bruk av både pistol og MP5. Seneste re-godkjenning var høsten 2015.

Politibetjent As MP5 hadde vært til ordinær kontroll og vedlikehold. Det er opplyst at våpenet var demontert da det ble returnert etter kontroll. Dette innebærer at lykt, rødpunktsiktet og sluttstykket måtte settes tilbake på plass av den som disponerer våpenet. Politibetjent A ga derfor beskjed til kollegaene politibetjent B og politistudent C om at hun gikk til utstysrommet/våpenrommet for å sette sammen våpenet. Det var ikke andre personer til stede i bygget.

Spesialenheten for politisaker

Besøk: Grønneggt. 82

Post: Postboks 93, 2301 HAMAR

Tel: 62556100 Faks: 62556102

E-post: post@spesialenheten.no

MWT004

Politibetjent A var alene i utstysrommet. Hun har forklart at hun monterte sluttstykket, rødpunktsiktet og lykten. Deretter satte hun i magasinet. Årsaken til at hun satte i magasinet, er at oppbevaringsboksen i den nye tjenestebilen har slik utforming at magasinet må være montert i våpenet før det legges ned i oppbevaringsboksen i bilen. I den gamle bilen, ble våpenet oppbevart uten at magasinet satt i våpenet. MP5`en har en sikringsknapp. Når den står på "S" kan skudd ikke avfyres. Omstillerknappen må føres over til "E" før skudd kan avfyres.

Politibetjent A har forklart at hun kom på at hun burde foreta en funksjonstest før de kjørte ut, og ville sjekke siktemidlene og foreta et kontrollert avtrekk for å sjekke at alt var i orden. Hun har forklart at hun rettet våpenet mot veggen og sjekket siktemidlene. Hun var fokusert på drillen med sikkert avtrekk, og foretok det som skulle være et kontrollert og sikkert avtrekk mot det hun tenkte var en sikker retning; den ene veggen inne på utstysrommet. Hun slo ned ladearmen, trykket på avtrekkeren og hadde forventet et "klikk". Det gikk imidlertid av et skudd. Hun ble helt "satt ut".

Politibetjent A har forklart at hun ikke helt kunne forstå hva som hadde skjedd. MP5`en har en sikringsknapp. Når denne står på "S" betyr det at skudd ikke kan avfyres. Omstillerknappen må føres over til "E" før skudd kan avfyres. Hun kan ikke erindre å ha flyttet sikringsknappen fra "S" til "E". I ettertid har hun tenkt på om sikringsknappen kan ha stått på "E" da hun fikk våpenet tilbake fra kontroll. Uansett er dette noe hun skulle ha sjekket selv før hun trykket på avtrekkeren. Hun må ha feilkoblet, og tenkt at det ikke var skudd i kammeret da hun trakk av. Hun tenkte nok ikke på at hun hadde satt magasinet i våpenet.

Etter at vådeskuddet gikk av slo politibetjent A sikringsknappen over på "S" og tok ut magasinet før hun la fra seg våpenet og gikk ut i korridoren for å se hvor prosjektilet hadde gått. Hun gikk til oppholdsrommet og orienterte kollegaene om hva som hadde skjedd. Politibetjent B varslet operasjonsleder om hendelsen.

Så langt politibetjent A vet, er det ingen feil ved våpenet. Hun mener skuddet gikk av som følge av hennes egen håndtering av våpenet. Hun har opplyst at hun kjenner instruksverket for håndtering av skytevåpen. Hun tenkte at hun rettet våpenet mot en sikker retning, men ser at prosjektilet har gått gjennom veggen, over korridoren og inn på et tilstøtende kontor. Hun erkjenner straffeskyld.

Ustysrommet har adkomst via lensmannskontorets garasje og via en liten gang som går ut til en korridor. Det fremgår av rapport om åstedundersøkelse, sammenholdt med illustrasjonsmappen at det var et innskuddshull fra prosjektilet i gipsvegg i utstysrommet til venstre for døråpningen ut mot en gang. Innskuddshullet var ca. 128 cm opp fra gulvet. Prosjektilet hadde gått videre gjennom en glassvegg i et kontor på motsatt side ca. 121, 4 cm opp fra gulvet. Etter treffet i glassveggen endret kulebanen vinkel, og gikk inn i vinduskarmen til vinduet som gikk ut til parkeringsplassen utenfor. Prosjektilet traff i underkant av glasset ca. 108,5 cm opp fra gulvet, gikk inn i vinduskarmen og stoppet mellom karmen og vindusbeslaget på vinduets utside. Det oppsto ikke personskade.

Spesialenhetens vurdering

Spesialenheten for politisaker skal etterforske og påtaleavgjøre saker der det er spørsmål om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått straffbare handlinger i tjenesten, jf. påtaleinstruksen § 34-1.

Saken er vurdert i forhold til straffeloven 2005 § 188 som trådte i kraft 1. oktober 2015. Bestemmelsen rammer uforsiktig omgang med skytevåpen. Det følger av forarbeidene, Ot.prp. nr.8 2007-2008, at bestemmelsen med enkelte endringer erstatter straffeloven av 1902 § 352, og i hovedsak viderefører gjeldende rett.

Straffansvar etter straffeloven § 188 er betinget av at gjerningspersonen har brukt eller behandlet skytevåpenet på en uforsiktig måte som er egnet til å volde fare for andres liv eller helse. Det kreves ikke at handlingen faktisk har voldt fare. Det er tilstrekkelig at adferden objektivt sett var egnet til dette. Av rettspraksis vises det blant annet til Rt-1989-439 og Rt-1993-96. Uttrykket "andres liv eller helse" innebærer at fare for lovovertrederens eget liv eller helse ikke rammes. Heller ikke fare for materiell skade rammes.

Skyldkravet er blandet. Det kreves forsett i forhold til den omstendighet at man har med et skytevåpen å gjøre. Det er tilstrekkelig med uaktsomhet i forhold til den "uforsiktige omgang" som er "egnet til å volde fare". Bestemmelsen gir uttrykk for en norm som kommer til anvendelse både i de tilfeller hvor selve bevæpningen med skytevåpen er rettmessig og ønskelig (for eksempel politiets våpenbruk) og de tilfeller hvor både bevæpningen og bruken er uønsket. Farepotensialet ved uforsiktig omgang med skytevåpen ligger til grunn for det strenge aktsomhetskravet i straffeloven § 188.

Det fremgår av Rundskriv 2013/013 Direktiv for forvaltning av politiets tjenestevåpen og ammunisjon pkt. 1.2 at forvaltning av politiets våpen og ammunisjon blant annet er regulert i sikkerhetsbestemmelser for opplæring og øvelse i politiet gitt av Politidirektoratet. Under punkt 1.4.7 er det fremholdt at den enkelte polititjenestemann som er i befattning med våpen og ammunisjon plikter å sette seg inn i direktivet, samt blant annet skal benytte nedspenningsenhet der dette finnes, jf. bokstav j.

Om de grunnleggende sikkerhetsreglene sies det i informasjonen fra Politihøgskolen at "Alle våpen regnes som ladd inntil man har forvisset seg om det motsatte".

Politibetjent A er IP4-godkjent for bruk av pistol og MP5. Hun ble uteksaminert fra politihøgskolen i 2014 og har fra september 2015 arbeidet med operativt politiarbeid. Hun har gjennomgått den ordinære våpenopplæringen som Politihøgskolen gir og fulgt IP samlingene i distriktet, herunder øving med bruk av skytevåpen. Hun har forklart at hun kjenner instruksverket og er sitt ansvar bevisst når hun håndterer våpen.

Politibetjent A har forklart at hun ikke kjenner til at det er feil ved våpenet, og at vådeskuddet gikk av som følge av hennes egen håndtering av våpenet.

Spesialenheten finner det bevist at politibetjent A uaktsomt behandlet skytevåpenet på en uforsiktig måte som objektivt sett var egnet til å volde fare for andres liv eller helse. Spesialenheten viser til politibetjent As egen forklaring om at magasinet var satt i MP5'en samt at hun ikke hadde sjekket at sikringsknappen sto på "S" før hun trykket på avtrekkeren. Om faren for andres liv og helse vises det til at prosjektilet gikk gjennom veggen til utstyrrommet, gjennom en gang og videre gjennom en glassvegg til et kontor. Deretter gikk prosjektilet gjennom kontoret før det stanset i vindusbeslaget.

Vedtak

A ilegges forelegg for overtredelse av straffeloven (2005) § 188. Forelegget utferdiges på eget dokument.

Politibetjent A underrettes om avgjørelsen.

Kopi av vedtaket oversendes politimesteren i Sør-Vest politidistrikt og Politidirektoratet til orientering.

Sjefen for Spesialenheten for politisaker, 18. juli 2016

Jan Egil Presthus

Mona Skaaden-Bjerke
juridisk rådgiver